

NEWSLETTER #05

01. JANUAR / 30. JUNI 2017

MONITORING REFORME JAVNE UPRAVE

Transparency International u Bosni i Hercegovini (TI BiH) je u saradnji sa projektom Tehničke podrške organizacijama civilnog društva (TACSO) organizovao u martu dvodnevnu regionalnu konferenciju pod nazivom **Dijalogom i saradnjom sa civilnim društvom do boljih rezultata reforme javne uprave.**

Na konferenciji su prezentovani rezultati trećeg TI BiH monitoringa reforme javne uprave u domenu **upravljanja ljudskim resursima, javnih finansija, te odgovornosti, transparentnosti i integriteta za 2015-2016.**, a neki od ključnih nalaza i preporuka su:

- Pregled aktivnosti na polju upravljanja ljudskim potencijalima u strukturama državne službe u BiH u 2016. godini pokazuje da određenih pozitivnih pomaka ima, ali da su ti pomaci nedovoljni i nesrazmjerni ulozenim resursima;
- U procesu reforme javnih finansija treba unaprijediti vjerodostojnost srednjoročnog fiskalnog okvira kroz: formulisanje, usvajanje i primjenu fiskalnih pravila, unapređenje izrade i obuhvata projekcija prihoda i rashoda, jačanje kapaciteta za djelovanje u vezi s fiskalnim učinkom i fiskalnim rizikom, te jačanje finansija nižih nivoa vlasti;
- Neophodno je ujednačiti kaznenu politiku u disciplinskim postupcima na svim nivoima vlasti predviđajući istovrsne i ujednačene disciplinske mjere;
- Uputno bi bilo da institucije objavljuju sve više informacija na svojim službenim web stranicama, te da uz upotrebu modernih tehnologija uspostavljaju nove prakse razmjene informacija.

TI BIH PREZENTOVAO NALAZE MONITORINGA PROCESIRANJA KORUPCIJE U 2015. I 2016. GODINI

U nastavku su neki od najznačajnijih nalaza iz prezentovanog Monitoringa:

- Promatrajući sva četiri tužilačka sistema u BiH može se zaključiti da je primijetan trend smanjenja prijava u radu za sve vrste krivičnih predmeta i da je taj trend kontinuiran od 2012. godine;

- U 2015. godini je doneseno ukupno **86** sudskih odluka za korupcijska krivična djela u kojima su postupala tužilaštva u tužilačkom sistemu RS, od čega je 60 rješenja o obustavi postupka, 3 oslobađajuće i 23 osuđujuće. Omjer osuđujućih i ostalih sudskih odluka je bio na vrlo nezadovoljavajućih 27%, što zaista šalje lošu sliku u javnosti i time slabi povjerenje javnosti u pravosudni sistem;

- Iako je u 2016. godini došlo do povećanja broja osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela u odnosu na prethodnu godinu i do povećanja omjera osuđujućih u odnosu na ukupan broj sudskih odluka, i dalje su rezultati izuzetno loši. Najveći broj sudskih odluka su rješenja o obustavi postupka i čine više od 50% u obje promatrane godine. Omjer osuđujućih u odnosu na ostale vrste sudskih odluka je bio 29% u 2015. godini, odnosno 39% u 2016. godini.

TI BIH CENTRU ZA PRUŽANJE PRAVNE POMOĆI U BORBI PROTIV KORUPCIJE OBRATILO SE VIŠE OD 1000 GRAĐANA

TI BiH je u februaru predstavio rezultate u radu svog Centra za pružanje pravne pomoći koji pokazuju da je korupcija u zapošljavanju i dalje jedan od najvećih problema s kojima se građani suočavaju, pa se većina prijava pristiglih tokom 2016. odnosila na zapošljavanje u državnoj upravi i obrazovnim ustanovama. Već godinama najveći broj prijavljenih slučajeva (40%), odnosi se na sektor državne uprave, nakon čega slijede prijave vezane za sektor obrazovanja i pravosuđa. Građani najviše prijavljuju nepravilnosti i koruptivne prakse u procesu zapošljavanja, na šta odlazi više od pola ukupnih prijava. Prijave u vezi sa procesima zapošljavanja uglavnom se odnose na prigovore u vezi sa načinom kako je sprovedena konkursna procedura, nedostatak transparentnosti u vezi sa konkursnom procedurom, kao i na zloupotrebu diskrecionih prava rukovodilaca. U sklopu aktivnosti na izgradnji sudske i institucionalne prakse u oblasti pristupa informacijama, TI BiH je u 2016. pokrenuo čak **58** sudskih sporova protiv institucija zbog kršenja Zakona o slobodi pristupa informacijama. Najveći broj ovih sporova pokrenuto je protiv javnih preduzeća koja su odbila dostaviti ugovore o javnim nabavkama, te spiskove zaposlenih koje je TI BiH tražio u okviru istraživanja o transparentnosti javnih preduzeća. U 2016. je u korist TI BiH doneseno ukupno **13** presuda u upravnim sporovima, koje je TI BiH pokretao prethodnih godina takođe zbog pogrešne primjene i kršenja Zakona o slobodi pristupa informacijama.

TI BiH je na osnovu prijave pristigle putem **Centra za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije** utvrdio zloupotrebu prilikom zapošljavanja u Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove (RUGIPP). Ova institucija je za viša lica izdala uvjerenje o radnom iskustvu na osnovu angažmana putem ugovora o djelu zaključenog sa RUGIPP, iako je to u suprotnosti sa Zakonom o radu. Sporna uvjerenja su se izdavala u različite svrhe, pa i radi učešća na konkursima za radna mjesta u drugim organima uprave. Inspektori su po prijavi TI BiH donijeli rješenje kojim su naložili RUGIPP-u da ukine rješenja o zasnivanju radnog odnosa sa pet prijavljenih lica kojima je suprotno važećim propisima bilo izdato uvjerenje o radnom iskustvu.

Na osnovu zahtjeva TI BiH Upravni inspektorat je utvrdio da je Elektroprenos nezakonito zasnovao radni odnos sa Sanjom Radojičić, bivšom pomoćnicom ministra finansija Republike Srpske, i naložio Elektroprenosu da otkloni nepravilnosti. Ovaj slučaj predstavlja nastavak prakse spornog zapošljavanja rodbine vodećih funkcionera RS u Elektroprenosu.

TI BiH je je otkrio da je članica Nadzornog odbora Razvojne banke **Mersiha Slipičević** podnijela ostavku na to mjesto kako bi isti dan bila imenovana za v.d. izvršnog direktora ove banke. Slipičević je ostavku u NO uslovlila svojim imenovanjem za člana uprave, te je na ovaj način bila u sukobu interesa jer je mogla uticati ne samo na sopstveno imenovanje, već i na uslove rada, kao što su plata i druga prava vezana za njenu novu poziciju. TI BiH je zbog toga od Agencije za bankarstvo FBiH tražio da iskoristi svoja nadzorna ovlaštenja nad poslovanjem Razvojne banke i izda nalog za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

JAVNA PREDUZEĆA U REPUBLICI SRPSKOJ NA MEDIJE I KAFANU POTROŠILI 4,3 MILIONA KM

Jedanaest javnih preduzeća u Republici Srpskoj potrošilo je za tri godine **3,2 miliona maraka za reprezentacije i 1,1 miliona maraka na medijska oglašavanja**. Najveće pojedinačne troškove napravile su Šume Srpske koje su pojele, popile i poklonile 1,1 milion KM, dok je Elektroprivreda RS za oglašavanje tokom 2014., 2015. i 2016. godine izdvojila 215.000 KM, pokazalo je istraživanje portala CAPITAL.ba i TI BiH.

OPEN GOVERNMENT CAFÉ

TI BiH je u saradnji sa koalicijom nevladinih organizacija zaduženim za inicijativu Partnerstvo za otvorenu vlast (Open Government Partnership – OGP), organizovao je Open Government Café na kojem su predstavljeni mehanizmi unapređenja komunikacije institucija sa građanima, a sve s ciljem otvaranja vlasti, jačanja transparentnosti i odgovornosti u radu javne uprave.

Koncept Open Government Cafée je na jedinstven način predstavio različite oblike saradnje civilnog društva i javnog sektora i to kroz: projekte koji su temeljeni na otvorenim podacima, aktivnosti institucija na društvenim mrežama, promociju i primjenu standarda proaktivne transparentnosti i ispunjavanje obaveza preuzetih OGP inicijativom. Predstavljena su idejna rješenja o tome kako iskoristiti podatke koje prikupljaju institucije, načini na koje institucije mogu iskoristiti potencijal koji imaju društvene mreže i online alati za promociju svog rada i komunikaciju sa građanima, kao i planovi institucija i organizacija civilnog društva u okviru Partnerstva za otvorenu vlast.

I ove godine su predstavljeni rezultati Indeksa percepcije korupcije (CPI) za 2016. godinu, kojim Transparency International rangira zemlje širom svijeta u odnosu na percipirani nivo korupcije u javnom sektoru. Bosna i Hercegovina je ove godine dobila ocjenu 39, na skali od 0 do 100, gdje 0 predstavlja najviši nivo percipirane korupcije, dok 100 predstavlja najniži nivo korupcije, i nalazi se na **83. mjestu**, od ukupno 176 zemalja uključenih u istraživanje.

Poredeći rezultate u posljednjih pet godina, gdje se ocjene kreću od 42 za 2012. i 2013., što je bila najveća ocjena u ovom periodu, do 38 za 2015. i 39 za 2016., vidljivo je da BiH nije napravila nikakav napredak.

BiH poziciju na listi CPI dijeli sa Albanijom, a i dalje se nalazi ispod Hrvatske (ocjena 49 i 55. mjesto), Crne Gore (ocjena 45 i 64. mjesto) i Srbije (ocjena 42 i 72. mjesto), dok su ispod BiH Makedonija, koja je najviše nazadovala u regionu (nalazi se na 90. mjestu, sa ocjenom 37) i Kosovo (ocjena 36 i 95. mjesto).

Srdan Blagovčanin, predsjedavajući Odbora direktora TI BiH, istakao je ovom prilikom sljedeće: „Potpuno je jasno da bez napretka u borbi protiv korupcije nije moguće ostvariti napredak ni u ekonomskoj sferi, privlačenju investicija ili reformi uprave ili pravosuđa. BiH nastavlja da se ubrzano kreće vrlo opasnim putem.“

TI BIH POTPISAO MEMORANDUM O SARADNJI SA VLADOM ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA

TI BiH je potpisao Memorandum o saradnji sa Vladom Zeničko-dobojskog kantona, kojim će se ozvaničiti saradnja na kreiranju i realizaciji Akcionog plana Vlade Zeničko-dobojskog kantona za borbu protiv korupcije (2017-2019).

Osim pružanja pomoći od strane TI BiH na izradi Akcionog plana, dogovorena saradnja će se fokusirati i na realizaciju mjera koje se odnose na učešće civilnog sektora, s akcentom na izradu strateških dokumenata/smjernica za borbu protiv korupcije u javnim ustanovama i lokalnim zajednicama na području Zeničko-dobojskog kantona. Memorandum su u februaru potpisali premijer Kantona, Miralem Galijašević, i izvršna direktorica TI BiH, Lejla Ibranović.

KOMENTARI NA KRIVIČNI ZAKONIK RS

Poslaničkim klubovima u Narodnoj skupštini Republike Srpske (NS RS) upućeni su komentari na Nacrt Krivičnog zakonika. TI BiH je u svojim komentarima istakao da postoji potreba da se definicija organizovane kriminalne grupe proširi u skladu sa međunarodnim izvorima kako bi se zakonski prepoznale sve grupe čija je stvarna djelatnost organizovani kriminal. Istaknuto je i da treba izbrisati iz Nacrta krivično djelo Povreda ugleda suda jer je pravo na javno komentarisanje rada državnih organa zagarantovano kao ustavno pravo. Ovo djelo, definisano kao „izlaganje poruzi suda ili sudije“, moglo bi ozbiljno narušiti postojeće građanske i medijske slobode jer ograničava pravo na slobodu javnog izražavanja mišljenja. Komentar je djelimično usvojen jer je izbrisan stav člana koji je predviđao da se ovo krivično djelo može izvršiti putem sredstava javnog informisanja i društvenih mreža.